

банківського кредитування (за рахунок бюджетних субсидій). Подальше перекредитування попиту в розвинутих країнах виявилося неможливим через досягнення базовою ставкою нульових значень. У таких умовах доходи населення скорочуються, а можливості погашення боргів постійно знижуються. Споживачі більше не мають змоги формувати ефективний попит.

Регулюючий вплив центрального банку в цілому полягає в регулюванні процентної ставки. Кредитний цикл, що розвивається на сучасному етапі характеризується широким застосуванням нестандартних інструментів монетарної політики.

Отже, виділення найважливіших теоретичних аспектів формування кредитного циклу дозволяє зробити висновки про значні ускладнення фінансування інновацій у сучасних умовах.

Список літератури

1. Кейнс Дж. Общая теория занятости, процента и денег / Кейнс Дж. // Гелиос АРВ. — 2002. — 352 с.
2. Маркс К. Капитал / К. Маркс. — М.: Политиздат, 1978. — Т. 1. — 907 с. — С. 174—176.

УДК336.71

Р. В. Корнилюк,

к.е.н., старший викладач кафедри банківської справи,
ДВНЗ «Київський національний економічний
університет імені Вадима Гетьмана»

РЕЙТИНГОВА ОЦІНКА БАНКІВ ДЛЯ ВКЛАДНИКІВ НА ОСНОВІ ОПРИЛЮДНЕНОЇ ФІНАНСОВОЇ ІНФОРМАЦІЇ

Ресурсний потенціал банків у забезпеченні інвестиційно-інноваційної діяльності суб'єктів господарювання прямо залежить від рівня довіри вкладників, на яку в свою чергу впливає не лише якість сервісу чи цінові пропозиції за депозитними продуктами, а й очікувана надійність фінансово-кредитних установ. Традиційним інструментом оцінки надійності банків вважаються індивідуальні кредитні рейтинги. Однак, український вкладник при виборі банку для депозиту стикається з проблемою порівню-

ваності рейтингів від різних міжнародних і національних рейтингових агентств, котрі можуть суттєво відрізнятися. Так, Приватбанк станом на 10.10.2013 отримав оцінку A-(ukr) від Fitch і значно нижчу Ba3.ua від Moody's [1; 2]. Така ситуація на фоні відсутності індивідуальних рейтингів у низки банків обумовлює актуальність розробки єдиних рейтингових експрес-моделей для оцінки надійності банків для вкладників на основі оприлюдненої фінансової інформації. Пропонуємо вашій увазі один із можливих варіантів такого public-information рейтингу.

Пропонований рейтинг банків — ранжування банків України на підставі комплексної оцінки їхньої фінансової стресостійкості та лояльності уже існуючих вкладників. Рейтинг враховує найбільш важливі показники з відкритих джерел інформації, що впливають на вибір банку для вкладу. До вибірки банків для рейтингу рекомендуємо включати установи з об'ємом депозитів фізичних осіб більше 1 млрд грн. Періодичність розрахунку рейтингу: щокварталу не пізніше 1 календарного місяця після публікації квартальної звітності банків НБУ.

Джерела інформації: показники фінансової звітності банків та інша необхідна інформація з відкритих джерел: офіційних сайтів банківських регуляторів, банків, банківських асоціацій, рейтингових агенцій тощо.

Загальний бал рейтингу банків визначається як середнє арифметичне балів, отриманих банком за 2-ма групами факторів: 1) стресостійкість банку; 2) лояльність вкладників, за кожною з яких банк може набрати від 1 до 5 проміжних балів.

Проміжний бал кожного фактора (стресостійкість, лояльність) залежить від зваженої суми первинних балів їх складових. Первинні бали за складовими залежать від діапазону значень, в які потрапляє відповідний показник:

1. Стресостійкість банку — здатність банку протистояти внутрішнім і зовнішнім ризикам, на яку впливають показники:

— *якість активів*: коефіцієнт кредитного резервування;

— *якість фондування*: входження банку до складу міжнародних фінансових холдингів або 100 % участь держави в капіталі банку автоматично генерує 5 балів за даним показником. Для решти банків первинний бал визначається середньорічним приростом недепозитних фондів за останні 2 роки, до складу яких включаються статутний капітал, субординований борг та емітовані банком боргові цінні папери;

— *прибутковість*: рентабельність активів (ROA);

— *ліквідність*: частка ліквідних коштів у ресурсах банку;

— *достатність капіталу*: відношення капіталу до чистих активів;

— *масштаб діяльності*: визначається місцем банку за обсягом активів.

2. Лояльність вкладників — прихильність клієнтів банку до його депозитних продуктах і успішність діяльності банку на роздрібному сегменті депозитного ринку, яку визначають:

— *частка банку на ринку роздрібних депозитів*;

— *абсолютний ріст роздрібного портфеля* вкладів за квартал;

— *відносне зростання роздрібного портфеля* вкладів за квартал;

— *досвід роботи на ринку*: кількість років існування банку і кількість пройдених фінансових криз.

— *платіжна репутація банку*: поточні невиклати вкладів (1 бал), наявність у минулому невиклатів і затримок з виплатою депозитів, масових протестів вкладників (2 б.), дефолтів або технічних дефолтів за зобов'язаннями, реструктуризації, пролонгації своєї заборгованості, державної рекапіталізації (3 б.), випадки введення тимчасової адміністрації НБУ без попередніх «симптомів» (4 б.), відсутність такого роду випадків (5 б.).

Межі 5-ти діапазонів для присвоєння балів по кожному показнику розраховуються математично залежно від квантилю розподілу значень показників за вибіркою банків. Таким чином, автоматично враховується динаміка середньоринкових показників і мінімізується вплив суб'єктивного фактора на результати рейтингування.

Проміжний бал за фактор («стресостійкість» / «лояльність») — це сума первинних балів, зважених на важливість кожного показника (сума ваг = 1).

Загальний бал рейтингу — це середнє арифметичне двох проміжних балів.

Загальний бал рейтингу переводиться у відповідну кількість «зірок» шляхом округлення. Рейтинг банку перебуває в діапазоні від 1 до 5 зірок.

Зауваження до використання рейтингової методики. Рейтинг банків — інформаційний продукт, що відображає думку автора і його видавців про рівень привабливості депозитних продуктів банку з точки зору стресостійкості банку і лояльності вкладників. Даний рейтинг не слід сприймати як рейтинг надійності, оскільки крім оцінки стресостійкості банку на основі відкритих джерел, рейтинг банків враховує фактор лояльності вкладників. Рейтинг не можна сприймати як рекомендацію для вибору банківських продуктів. Автор і його видавці не відпові-

дають за рішення фізичних та юридичних осіб, прийняті винятково виходячи з результатів даного рейтингу. Процес рейтингування може коригуватися в майбутньому у зв'язку з розвитком роздрібного депозитного ринку. Результати застосування методики станом на 01.07.2013 р. були опубліковані на інтернет-сайті: <http://minfin.com.ua/banks/rating/>

Список літератури

1. Веб-сайт Fitch [Електронний ресурс] — <http://www.fitchratings.com>
2. Веб-сайт Moody's [Електронний ресурс] — <https://www.moody's.com>

УДК 336.717 : 330.341

А. В. Корчан,

аспірант кафедри банківської справи,
ДВНЗ «Київський національний економічний
університет імені Вадима Гетьмана»

ВИКОРИСТАННЯ ІННОВАЦІЙНИХ СТРАТЕГІЙ У ПРОЦЕСІ ПІДВИЩЕННЯ СТАНДАРТІВ ЯКОСТІ БАНКІВСЬКИХ ПОСЛУГ

Останніми роками світова економіка перейшла до нового — інноваційного — етапу розвитку. Як свідчить аналіз літературних джерел та досліджень у сфері інноваційного розвитку, переважна більшість змін стосується виробничих підприємств [1]. Проте, як вказує Р. Мертон, саме магістральна функція банківської системи повинна забезпечити розподіл економічних ресурсів у просторі та часу [2].

Складається нова парадигма, в основі якої лежать обмежена передбачуваність, циклічність індексних трендів, підвищена волативність і різко зростаючий зв'язок ринкових цін з фундаментальними, у тому числі макроекономічними факторами. Поглиблення досліджень щодо банківських інновацій також підсилює і загальний інтерес до банківського сектору економіки взагалі.

Ринкова ситуація, в умовах якої необхідно впроваджувати в практику інноваційні банківські стратегії, характеризується низкою напрямків впливу зовнішнього середовища:

- інтеграцією банків України у світову фінансову систему;
- входженням іноземних банків в Україну;
- необхідністю реформування банківської сфери.